

**PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE RYTRO
NA LATA 2020 - 2022**

RYTKO 2019

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawa prawna programu	3
3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej	4
4. Analiza sytuacji rodzin na terenie gminy Rytro.....	6
5. Diagnoza.....	7
6. Zasoby gminy Rytro.....	13
7. Cele programu.....	13
8. Zadania realizowane w ramach projektu.....	13
9. Monitoring i ewaluacja.....	17
10. Spodziewane rezultaty.....	18
11. Sposób kontroli realizacji programu.....	18
12. Finansowanie i koordynacja.....	18
13. Zakończenie.....	19

1. Wprowadzenie.

Rodzina jest początkiem i źródłem autentycznych kontaktów międzyludzkich. W niej tworzą się pierwsze więzy najpierw między rodzicami a dziećmi a potem między innymi ludźmi. Jest pierwszą grupą, w jaką wstępujemy, od momentu przyjścia na świat. Dla młodego człowieka rodzina jest podstawowym elementem bez którego nie potrafiłby samodzielnie funkcjonować.

W obliczu wzrostu konsumpcji i podniesieniu standardów życiowych, potrzeby finansowe współczesnej rodziny uległy zwiększeniu. Skutkiem tego jest osłabienie relacji rodzinnych, połużnienie więzi emocjonalnych, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, czego skutkiem może być rozpad małżeństwa, nadużywanie środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) i problemy wychowawcze z dziećmi.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytko został opracowany na lata 2020-2022, został przyjęty uchwałą Nr XII/96/19 Rady Gminy w Rytko z dnia 30 grudnia 2019 r. i stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Program skierowany jest do wszystkich rodzin z terenu Gminy Rytko, w tym szczególnie rodzin, które są zagrożone wykluczeniem społecznym, mają szczególne potrzeby oraz rodzin wielodzietnych. Nadrzędnym celem programu jest dbanie o dobro rodziny. Rodzina to podstawowa grupa społeczna. Środowisko rodzinne to pierwsze środowisko wychowawcze w życiu dziecka, które wywiera ogromny wpływ na powstanie wzorców, autorytetów, norm, zachowań i wartości.

Rodzina nie zawsze prawidłowo wypełnia swoje podstawowe funkcje. Dłuższe zaburzenia może powodować jej niewydolność, co w konsekwencji może prowadzić nawet do rozpadu. Najczęstsze problemy, które negatywnie wpływają na rodzinę to bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, w tym alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne, które stanowią bardzo duże zagrożenie dla dzisiejszej młodzieży oraz długotrwała choroba i niepełnosprawność. Zagrożenie dla rodziny stanowi również kryzys edukacji, autorytetów i wartości.

W celu umocnienia rodziny tworzy się w Gminie Rytko, Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, jako zespół działań wszystkich instytucji niosących pomoc dziecku i rodzinie.

2. Podstawa prawna programu.

Program Wspierania Rodzin Gminy Rytko na lata 2020 - 2022 opracowany został w związku z wejściem życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019 r. poz. 1111, 924). Program regulują następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 r. poz. 506).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019 r. poz. 1111, 924).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 r. poz. 1690).

- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. 2019 r. 473).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2019 r. poz. 730).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. 2019 r. poz. 1481).
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2019 r. poz. 1394).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2019 r. poz. 986).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2019 r. poz. 1655).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019 r. poz. 730).
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2019 r. poz. 670,730).
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2019 r. poz. 924).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2019 r. poz. 217, 730).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2019 r. poz. 1690).
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r., poz. 2092).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 poz. 1061).
- Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., 1007).

3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju. Rodzina, która przeżywa kryzys potrzebuje wsparcia. Pomoc możliwa jest dzięki współpracy służb zajmujących się wsparciem rodziny, dla których dobro dziecka jest najważniejsze.

W myśl Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019 r. poz. 1111, 924) na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z ustawą dziecko ma prawo do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną, opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, powrotu do rodziny, do utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami (chyba że sąd postanowił inaczej), stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, ochroną przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka, informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem,

poszanowaniem tożsamości religijnej i kulturowej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w dwojaki sposób, w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Należy przy tym zaznaczyć, iż wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem. Praca z rodziną prowadzona jest w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz organizowanie dla rodzin grup wsparcia.

W przypadku, gdy w rodzinie występują trudności opiekuńczo – wychowawcze, rodzinie na wniosek pracownika socjalnego może zostać przydzielony asystent rodziny, który prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Pracę asystenta rodziny organizuje ośrodek pomocy społecznej w gminie.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka prowadzona przez gminę lub inny podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania, w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, specjalistycznej oraz pracy podwórkowej. Placówka wsparcia dziennego może zapewniać opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe i rozwój zainteresowań lub organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne lub indywidualne programy korekcyjne, psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne lub realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzina może ponadto zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina taka przy współpracy z asystentem rodziny, pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W przypadku, gdy nie ma możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, dzieci kierowane są do pieczy zastępczej prowadzonej w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Wówczas podejmuje się działania mające na celu zrealizowanie planu pracy z rodziną i dzieckiem, który pozwoli na krótkoterminowy pobyt dziecka poza rodziną biologiczną.

Zgodnie z art. 176 cytując ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

4. Analiza sytuacji rodzin na terenie gminy Rytro.

Rytro to gmina wiejska położona w powiecie nowosądeckim w południowej części województwa małopolskiego. Jest to najmłodsza (utworzona w 1995 roku), a zarazem najmniejsza gmina w powiecie, obejmująca obszar 41,92 km². Położona jest w centralnej części Beskidu Sądeckiego, w dolinie Wielkiej Roztoki i Popradu. Od zachodu otaczają ją lesiste wzgórza pasma Radziejowej, a od wschodu pasmo Jaworzyny Krynickiej.

Gmina Rytro sąsiaduje z gminami Nawojowa, Piwniczna-Zdrój, Stary Sącz i Szczawnica. Siedzibą gminy jest miejscowość Rytro.

Jednostkami pomocniczymi gminy są sołectwa: Obłazy Ryterskie, Roztoka Ryterska, Rytro, Sucha Struga.

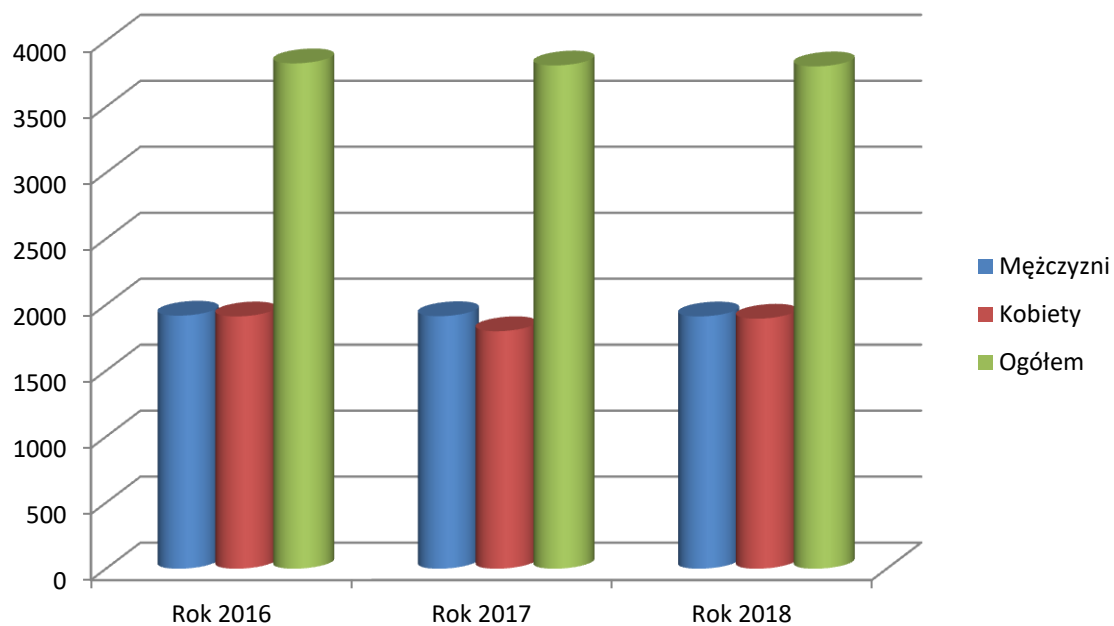
LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE RYTRO

Liczba ludności w Gminie Rytro przedstawiała się w następujący sposób:

- W 2016 roku liczba ludności wyniosła 3830 osób w tym 1918 mężczyzn i 1912 kobiet
- W 2017 roku liczba ludności wyniosła 3814 osób w tym 1914 mężczyzn i 1900 kobiet.
- 2018 roku liczba ludności gminy Rytro wynosiła 3807 osób, w tym 1912 mężczyzn i 1895 kobiet.

Wykres nr 1 przedstawia niewielkie zmiany demograficzne w ciągu 3 lat od 2016 roku do końca 2018. Liczba ludności z każdym rokiem nieznacznie maleje.

Wykres nr 1. Liczba mężczyzn i kobiet w gminie Rytro w 2016, 2017 i 2018 roku.

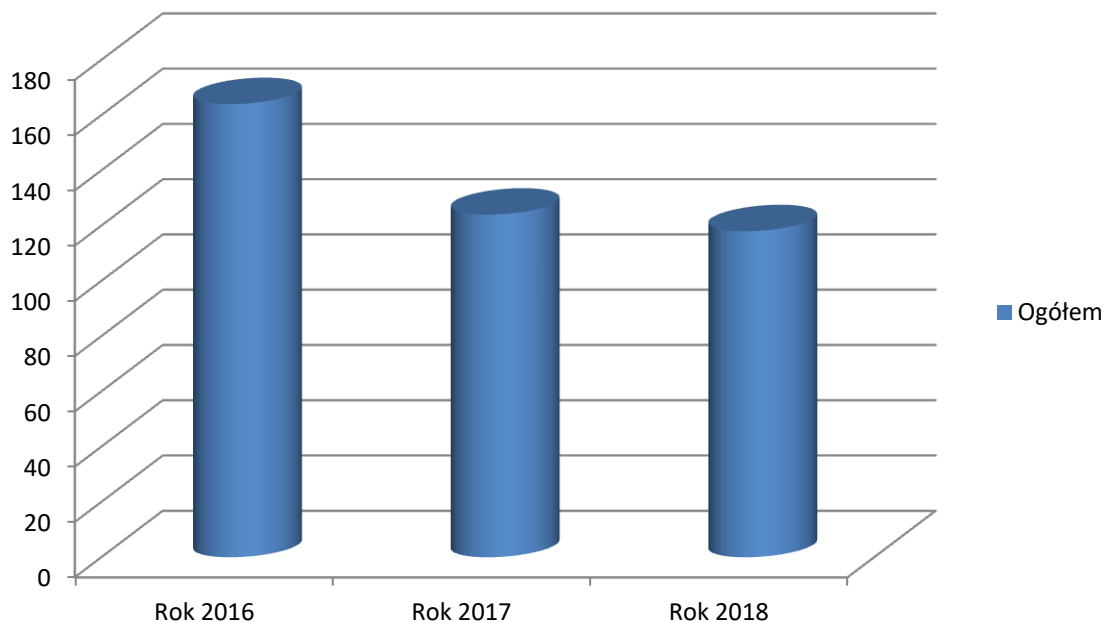
LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE RYTRO

Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Rytko przedstawiała się w następujący sposób:

- W 2016 roku liczba osób bezrobotnych wyniosła 164.
- W 2017 roku liczba osób bezrobotnych wyniosła 124.
- W 2018 roku liczba bezrobotnych w gminie Rytko wyniosła 118 osób.

Analizując poniższy wykres zaobserwowano tendencję spadkową w ilości osób bezrobotnych.

Wykres nr 2. Liczba osób bezrobotnych w gminie Rytko.

5. Diagnoza.

Dane przedstawione w tab. nr 1 wskazują na to, że liczba rodzin i osób objętych pomocą na przełomie lat 2016-2018 finalnie obniżyła się, przy nieznacznym podwyższeniu w roku 2017.

Wpływ na obniżenie tej liczby może mieć praca socjalna prowadzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytrze, która zmierzała do usamodzielnienia rodzin.

Znaczący wpływ ma również spadek liczby osób bezrobotnych spowodowany faktem podjęcia stałej pracy.

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

2016 rok	2017 rok	2018 rok
98 rodzin / 342osoby	104 rodzin / 348 osoby	91 rodzin / 295osób

Tab. 1. Liczba osób objętych pomocą społeczną w latach 2016, 2017 i 2018.

W poniższej tab. nr 2 następujące problemy mogą doprowadzić do zakłóceń w strukturze rodziny i ich funkcjonowaniu. Istotne by rodziny posiadały dostęp do usług i były realizowane zamierzenia, co do ich wspierania i wzmocnienia.

Na podstawie tab. nr 2 najczęstszymi powodami udzielania pomocy i wsparcia w latach 2016, 2017 i 2018 były:

- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie.

Dokonując analizy danych na przestrzeni ostatnich 3 lat zaobserwować można spadek:

- ubóstwa,
- bezrobocia,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Niepokojące jest utrzymywanie się na stałym, wysokim poziomie dysfunkcji tj. niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Odnotowano niewielki wzrost liczby osób nadużywających alkoholu.

POWODY PRYZNANIA POMOCY

Powody przyznania pomocy	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba rodzin / liczba osób w rodzinie			
Ubóstwo	86 / 311	84 / 296	68 / 239
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	1 / 1	1 / 1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3 / 17	0	0

W tym: wielodzietność	3 / 17	0	0
Bezrobocie	25 / 88	28 / 99	22 / 70
Niepełnosprawność	43 / 109	46 / 116	38 / 85
Długotrwała lub ciężka choroba	16 / 32	19 / 33	18 / 31
Bezradność w sprawach opiek. - wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego	37 / 183	37 / 174	6 / 21
W tym: rodziny niepełne	9 / 34	12 / 40	3 / 8
rodziny wielodzietne	23 / 133	19 / 108	3 / 12
Przemoc w rodzinie	1 / 2	1 / 4	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	2 / 3	1 / 1	2 / 2
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenia losowe	0	1 / 4	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

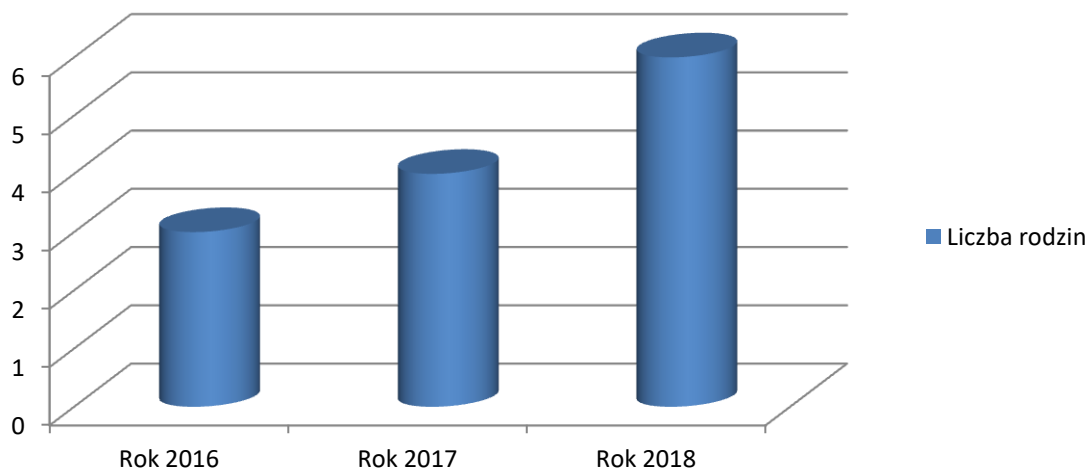
Tab. 2 Powody przyznania pomocy (liczba rodzin i osób w rodzinie)

WSPARCIE I NADZÓR SPECJALISTÓW

W Gminie Rytyro w latach 2016, 2017 i 2018 rodziny zostały objęte profesjonalnym wsparciem i nadzorem specjalistów:

- Asystenta Rodziny, jego rolą jest opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, która wykazuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wykres nr 3. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.

Analizując powyższy wykres możemy zaobserwować wzrost liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W 2016 r. z usług asystenta korzystały 3 rodziny, w 2017 r. 4 rodziny natomiast w 2018 r. już 5 rodzin. Wiązać się to może z brakiem umiejętności gospodarowania środkami finansowymi, czasem oraz posiadanymi zasobami.

- Kuratora Sądowego przy Sądzie Rejonowym, wydział Rodzinny i Nieletnich. Jego rolą jest kontrolowanie zachowania podopiecznego w miejscu zamieszkania. Współpracuje on z rodziną w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.

Pieczą zastępczą objęte są dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców. Jest to przejściowa forma opieki nad dzieckiem. Na terenie Gminy Rytro w 2018 roku tą formą wsparcia objęta była 1 rodzina w skład, której wchodziło 8 (ośmioro) dzieci.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku, gminy rozpoczęły współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. 10% kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej w pierwszym roku, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej o 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

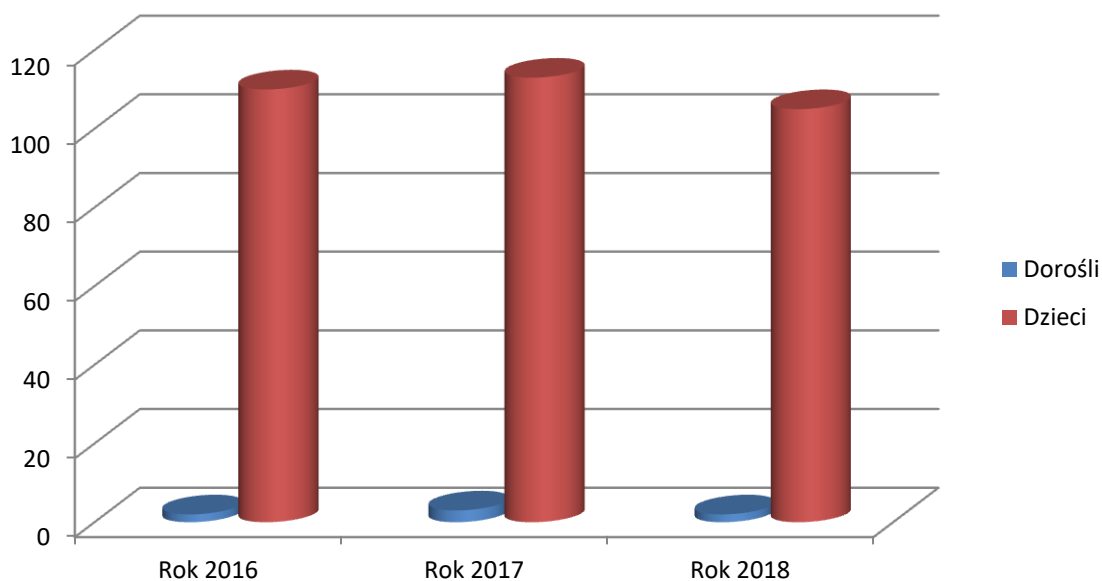
PROGRAMY WSPIERAJĄCE FUNKCJONOWANIE RODZIN I WSPIERAJĄCE JĄ FINANSOWO

Uchwałą nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku został ustanowiony wieloletni program wspierania gmin w zakresie dożywiania "**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**" na lata 2014 - 2020, w ramach którego:

- w 2016 roku objętych wsparciem w formie dożywiania było 110 dzieci i 2 osoby dorosłe,
- w 2017 roku - 113 dzieci i 3 osoby dorosłe,

- w 2018 roku zostało objętych wsparciem w formie gorącego posiłku 105 dzieci i 2 osoby dorosłe.

Wykres nr 4. Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie dożywiania

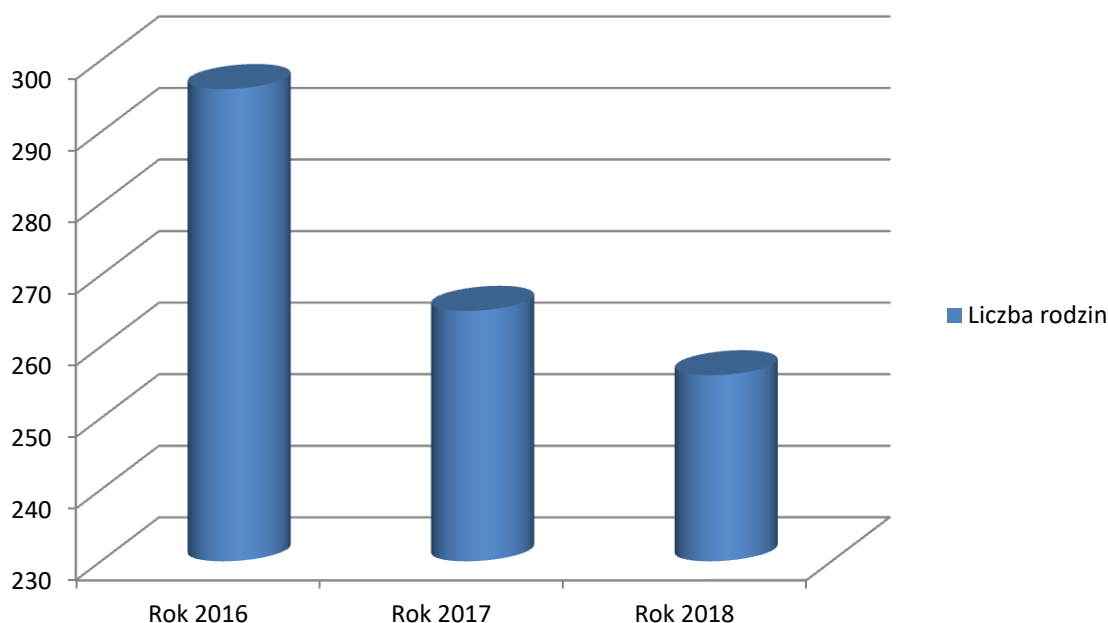
Podsumowując powyższy wykres, stwierdza się, że przez okres 3 lat liczba osób, którym przyznano świadczenie w formie dożywiania, utrzymywała się na tym samym poziomie z niewielkimi odchyleniami.

Program **Rodzina 500 +** jest finansowym fundamentem wsparcia rodzin. Program wszedł w życie 1 kwietnia 2016 roku i przyczynił się do znacznej poprawy sytuacji materialnej rodzin. W gminie Rytró z takiej formy pomocy skorzystało:

- w 2016 roku - 296 rodzin,
- w 2017 roku - 265 rodzin,
- w 2018 roku - 256 rodzin.

Wniosek: co roku od 2016, liczba rodzin objęta świadczeniem 500 + maleje.

Wykres nr 5. Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń wychowawczych w 2016, 2017 i 2018 roku.

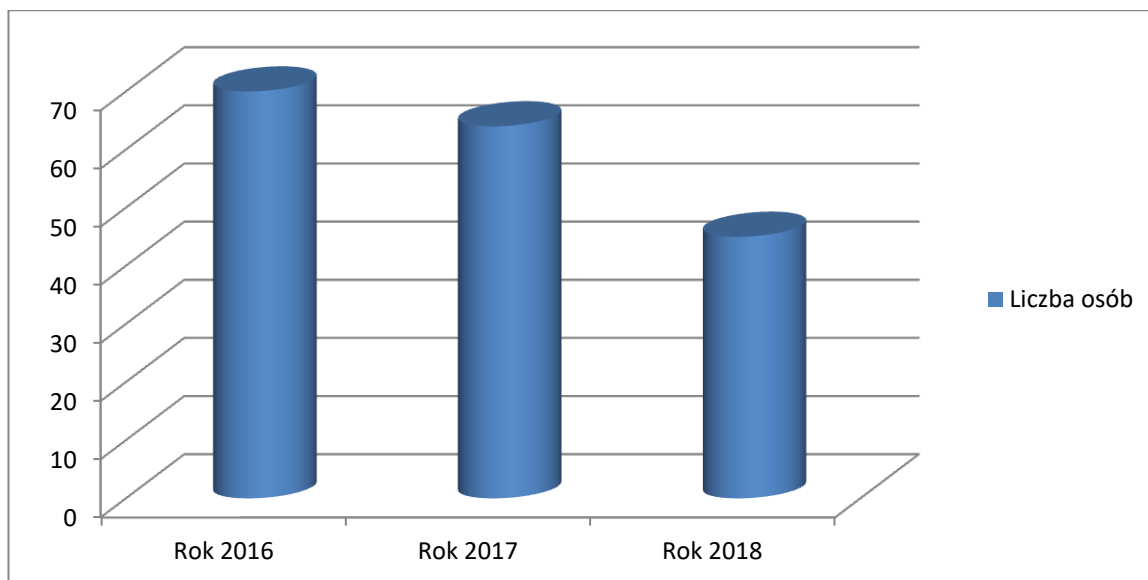
Program 300+ to pomoc finansowa z przeznaczeniem na zakup niezbędnych artykułów czyli wyprawki szkolnej dla dzieci. Program ten rozpoczął się w 2018 roku i z takiej formy pomocy skorzystało 526 dzieci.

Karta Dużej Rodziny - ogólnopolski program wspierający rodziny wielodzietne. To system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W gminie Rytko z takiej formy skorzystało:

- w 2016 roku - 70 osób,
- w 2017 roku - 64 osoby,
- w 2018 roku - 45 osób.

Podsumowując: liczba osób posiadająca KDR z roku na rok jest coraz niższa.

Wykres nr 6. Liczba osób posiadających Kartę Dużej Rodziny w 2016, 2017 i 2018 roku.

W celu opracowania Programu, dokonano analizy SWOT.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> -poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, -współdziałanie instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny, -systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, dzielnicowego, pedagogów, -wspieranie rodzin w codziennym funkcjonowaniu poprzez wsparcie asystenta rodziny, -realizacja programów osłonowych, profilaktycznych, -wykwalifikowana kadra pomocy społecznej, -spadek liczby osób objętych pomocą społeczną. 	<ul style="list-style-type: none"> -mimo spadku bezrobocia, w dalszym ciągu brak wystarczających miejsc pracy na terenie Gminy, -uzależnienie od pomocy społecznej – długoterminowe korzystanie z finansowych form pomocy społecznej, -brak placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy, -brak rodzin wspierających, -niewystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego, psycholog, psychiatra dziecięcy, terapia rodzin, -brak lokali mieszkalnych z przeznaczeniem na lokale socjalne, komunalne dla rodzin potrzebujących, -brak ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych na terenie gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> -umieszczenie dzieci poza rodziną tylko w skrajnych sytuacjach, -szybki powrót dzieci do domów rodzinnych, -wzrost świadomości jaką wartość niesie za sobą rodzina, -zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny i dziecka, -możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> -postrzeganie GOPS-u jako instytucji udzielającej jedynie pomocy finansowej, -narastający problem zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży, w tym również uzależnienia behawioralne, -złożoność problemów rodzin, -degradacja wartości rodzinnych

6. Zasoby Gminy Rytro.

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytrze
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rytrze
- c) Urząd Gminy Rytro
- d) Gminne Przedszkole w Rytrze
- e) Niepubliczne Przedszkole w Rytrze
- f) Publiczna Szkoła Podstawowa w Rytrze
- g) Organizacje pozarządowe

2. Instytucje i organizacje z poza terenu Gminy Rytro:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu.
- b) Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu.
- c) Sąd Rejonowy w Muszynie.

7. Cele programu.

Cel główny:

- Wsparcie rodzin z terenu gminy Rytro, w szczególności dla przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych poprzez podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci,
- Pomoc finansowa dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością i innymi czynnikami,
- Upowszechnianie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodzin w społeczności lokalnej,
- Wzmacnianie rodzin poprzez poradnictwo oraz ich aktywizację.

8. Zadania realizowane w ramach projektu.

Cele szczegółowe:

1. Pomoc finansowa dla ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością:

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Sposób realizacji	Planowany termin realizacji
Świadczenie pomocy społecznej dla rodzin żyjących poniżej kryterium dochodowego.	GOPS	Informowanie rodziców o możliwości korzystania z pomocy, wypłata zasiłków celowych	2020-2022

Pomoc w finansowaniu pobytu w przedszkolu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	GOPS, UG, Niepubliczne Przedszkole, Gminne Przedszkole	Częściowe lub całkowite zwolnienie z odpłatności za przedszkole.	2020-2022
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin, posiłków w szkole i przedszkolu, także w okresach wolnych od nauki.	GOPS	Pomoc w formie opłacenia posiłków w ramach rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023" w wyjątkowych sytuacjach także w formie zasiłków na żywność.	2020-2022
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne	GOPS	Wsparcie 300+	W zależności od potrzeb
Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.	UG	Wyplata stypendiów	W zależności od potrzeb
Współorganizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z ubogich rodzin, w formie stacjonarnej, i w formie kolonii letnich.	UG, GOPS, GKRPA, organizacje pozarządowe	Dofinansowanie organizatorów wypoczynku przez Urząd Gminy i GKRP, dofinansowanie w formie zasiłków celowych przez GOPS,	W okresie wakacji
Wsparcie materialne rodzin, wzmacnianie kompetencji członków rodzin w każdym przedziale wiekowym	UG, GOPS	Tworzenie i współorganizowanie programów osłonowych, projektów oraz działań mających na celu wsparcie materialne rodzin.	2020-2022

2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych;

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Sposób realizacji	Planowany termin realizacji
<p>Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi: Praca socjalna polegająca na min. na diagnozie deficytów w pełnieniu ról rodzicielskich, zaniedbań wychowawczych, opiekuńczych. Ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, w szkole i w środowisku rówieśniczym</p>	<p>GOPS, szkoły, sąd rodzinny, GKRPA.</p>	<p>Wizyty środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych. Monitorowanie sytuacji szkolnej i relacji rówieśniczych. Kontakt z pedagogiem szkolnym, kuratorem. Zapewnienie rodzinom pomocy asystenta rodziny.</p>	<p>2020-2022</p>
<p>Prowadzenie profilaktycznej i edukacyjnej działalności informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.</p>	<p>GOPS, GKRPA, szkoły.</p>	<p>Organizowanie spotkań, szkoleń tematycznych dla rodziców w szkołach, udostępnienie dla ogółu mieszkańców informacji o instytucjach niosących pomoc w tym zakresie.</p>	<p>2020-2022</p>
<p>Promocja i realizacja programów profilaktycznych, skierowanych do rodziców i dzieci.</p>	<p>GOPS, GKRPA, szkoły, policja, organizacje pozarządowe.</p>	<p>Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć profilaktyczno-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Udział instytucji z terenu gminy w kampaniach, programach i projektach tematycznych wspierających rodzinę. Organizowanie, dofinansowywanie spotkań</p>	<p>2020-2022</p>

		i akcji informacyjnych w szkołach.	
Objęcie rodzin wsparciem w rozwiązywaniu problemów życiowych.	UG, GOPS, GKRPA,	Tworzenie programów osłonowych. Podejmowanie działań mających na celu wsparcie rodzin w rozwiązywaniu ich problemów życiowych.	2020-2022

3. Wyrównywanie szans edukacyjnych;

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Sposób realizacji	Planowany termin realizacji
Współpraca ze szkołą i przedszkolem w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	GOPS, szkoła, przedszkole	Współpraca z pedagogiem szkolnym, wychowawcami.	2020-2022
Wspieranie dzieci w rozwijaniu uzdolnień organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	GOPS, UG, szkoły, organizacje pozarządowe.	Projekt socjalny, wsparcie materialne w postaci zasiłków na pokrycie kosztów dla rodzin, finansowanie stypendiów i programów wspierających.	2020-2022
Promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie wolontariatu.	GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe.	Organizowanie spotkań i akcji promocyjnych wolontariatu. Wykorzystywanie w praktycznej działalności wolontariatu	2020-2022

4. Wzmocnienie struktury rodziny;

Zadania	Realizatorzy/partnerzy	Sposób realizacji	Planowany termin realizacji
Współpraca z podmiotami kształtującymi i pracującymi na rzecz rodzin w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	GOPS, GKRPA, PCPR, PUP, szkoły, policja, organizacje pozarządowe	Organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży i ich rodzin, udział w kampaniach i projektach promujących - na rzecz umacniania wartości rodziny. Środowiskowe spotkania rodzin w celu umacniania więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych.	2020-2022

9. Monitoring i ewaluacja.

Monitorowanie programu to działanie mające za zadanie zbieranie i analizowanie informacji odnośnie założonych celów. Wyniki pozwalają na bieżąco oceniać, poprawiać i aktualizować założenia programu.

Ewaluacja ukierunkowana jest na zbieranie informacji dotyczących jakości i adekwatności wyników. To sposób na sprawdzenie tego, czy program spełnia swoją funkcję w odniesieniu do potrzeb konkretnej grupy ludzi. Pomaga także zidentyfikować słabe strony projektu aby uniknąć ich w przyszłości.

Gminny Program Wspierania Rodzin jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

- 1) Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- 2) Liczba osób w tym dzieci korzystających z rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole”.
- 3) Liczba dzieci korzystających z rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” 300+.
- 4) Liczba rodzin (osób) korzystających z innych systemów wsparcia dla rodzin: Karta Dużej Rodziny,
- 5) Liczba udzielonych stypendiów o charakterze socjalnym.
- 6) Liczba udzielonych zasiłków szkolnych (losowych).

- 7) Liczba dzieci biorących udział w koloniach dofinansowywanych przez Kuratorium Oświaty, GOPS, GKRPA .
- 8) Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
- 9) Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
- 10) Liczba osób objętych pomocą asystenta rodziny.
- 11) Liczba form wsparcia działających na terenie gminy.

10. Spodziewane rezultaty.

- 1) Poprawienie funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
- 2) Podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych i rodzicielskich, zwiększenie motywacji i aktywności własnej rodziców o podejmowaniu pozytywnych zmian.
- 3) Zwiększenie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego dla rodzin.
- 4) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin znajdujących się trudnej sytuacji materialnej.
- 5) Zwiększenie wykorzystania własnych zasobów przez rodziny.
- 6) Podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące Program,
- 7) Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- 8) Zwiększenie ilości programów, projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.
- 9) Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.

11. Sposób kontroli realizacji programu.

- 1) W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
- 2) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

12. Finansowanie i koordynacja.

1. Zakłada się, że program finansowany będzie ze środków:
 - budżetu Gminy,
 - budżetu Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych gminy
 - innych funduszy, programów i źródeł.

2. Środki finansowe na realizację programu planowane będą przez poszczególnych realizatorów Programu, aby w sposób jak najskuteczniejszy zostało wykonane założone zadanie.
3. Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytrze.

13. Zakończenie.

Gminny program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin i poprawy jakości życia rodzin z Gminy Rytró. Rodzinie należy stworzyć warunki do samodzielnego zmierzenia się z problemami, z którymi się boryka, tak aby mogła normalnie funkcjonować w społeczeństwie. Wspieranie rodzin zakłada, że przy pomocy osób zewnątrz, rodzina będzie w stanie przezwyciężyć sytuację kryzysową.

Zadania określone w programie będą realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości z uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny przy współpracy instytucji i podejmowaniu skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu Gminy Rytró.

Opracowali:

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rytrze

Justyna Tokarczyk, Justyna Staszak.